

WYKAZ ZMIAN

DO SZCZEGÓŁOWEGO OPISU PRIORYTETÓW PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA MAŁOPOLSKI 2021-2027

Uchwałą ZWM nr 1509/26 z dnia 30 czerwca 2026 r. wprowadzono następujące zmiany w kartach działań:

1) W działaniu 2.23 Gospodarowanie wodami - ZIT

- a) W części dotyczącej opisu działania, w ramach zapisów dotyczących typu projektu B. „Systemy gospodarowania wodami opadowymi/roztopowymi”, zapis w brzmieniu:

Projekty jednostek samorządu terytorialnego mogą być realizowane w formule projektów parasolowych dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych, wyłącznie w przypadku projektów / części projektów dotyczących retencjonowania wód opadowych/roztopowych w zbiornikach naziemnych lub podziemnych.

otrzymuje brzmienie:

*Projekty jednostek samorządu terytorialnego mogą być realizowane w formule projektów parasolowych dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych **lub budynków gospodarczych (np. stodoła, garaż)**, wyłącznie w przypadku projektów / części projektów dotyczących retencjonowania wód opadowych/roztopowych w zbiornikach naziemnych lub podziemnych.*

- b) W części dotyczącej opisu działania, w ramach zapisów dotyczących typu projektu B. „Systemy gospodarowania wodami opadowymi/roztopowymi”, po zapisie w brzmieniu:

Projekty jednostek samorządu terytorialnego mogą być realizowane w formule projektów parasolowych dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub budynków gospodarczych (np. stodoła, garaż), wyłącznie w przypadku projektów / części projektów dotyczących retencjonowania wód opadowych/roztopowych w zbiornikach naziemnych lub podziemnych. W takim przypadku, celem zapewnienia najefektywniejszego wdrażania tego rodzaju projektów, możliwa jest także realizacja projektów z zastosowaniem odrębnej procedury polegającej na uwzględnieniu możliwości rozliczania wszelkich prac zrealizowanych bezpośrednio przez indywidualnych końcowych odbiorców projektu w oparciu o wystawiane na nich, jako na osoby trzecie rachunki, przy założeniu, że beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego i że beneficjent sfinansuje 100% wydatków poniesionych przez indywidualnych końcowych odbiorców projektu. Przyjęcie powyższego rozwiązania oznacza, iż rozliczenie projektu następowałoby na podstawie wydatków poniesionych przez osobę trzecią, a nie beneficjenta projektu. W takiej sytuacji własność zakupionych rzeczy (np. urządzeń, instalacji) od początku przysługiwałaby odbiorcom końcowym projektu, a nie beneficjentowi projektu. W celu zachowania m.in. trwałości rezultatów projektu wprowadzone zostanie rozwiązanie polegające m.in. na zawieraniu umów pomiędzy beneficjentem projektu, a odbiorcami końcowymi.

dodaje się zapis w brzmieniu:

Jako element projektu mogą być realizowane działania informacyjno – promocyjne, mające na celu zwiększenie świadomości i wiedzy w społeczeństwie na temat zasobów wodnych, konieczności ich retencjonowania, oszczędzania i racjonalnego wykorzystania (max 15% wydatków kwalifikowalnych w projekcie).

- c) W polu wskaźnik produktu dodano wskaźnik: **PLRO073 Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną (szt.)**

2) W działaniu **2.27 Gospodarowanie wodami – IIT OPK**

- a) W części dotyczącej opisu działania, w ramach zapisów dotyczących typu projektu B. Systemy gospodarowania wodami opadowymi/roztopowymi, zapis w brzmieniu:

Projekty jednostek samorządu terytorialnego mogą być realizowane w formule projektów parasolowych dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych, wyłącznie w przypadku projektów / części projektów dotyczących retencjonowania wód opadowych/roztopowych w zbiornikach naziemnych lub podziemnych.

otrzymuje brzmienie:

*Projekty jednostek samorządu terytorialnego mogą być realizowane w formule projektów parasolowych dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych **lub budynków gospodarczych (np. stodoła, garaż)**, wyłącznie w przypadku projektów / części projektów dotyczących retencjonowania wód opadowych/roztopowych w zbiornikach naziemnych lub podziemnych.*

- b) W części dotyczącej opisu działania, w ramach zapisów dotyczących typu projektu B. „Systemy gospodarowania wodami opadowymi/roztopowymi”, po zapisie w brzmieniu:

Projekty jednostek samorządu terytorialnego mogą być realizowane w formule projektów parasolowych dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub budynków gospodarczych (np. stodoła, garaż), wyłącznie w przypadku projektów / części projektów dotyczących retencjonowania wód opadowych/roztopowych w zbiornikach naziemnych lub podziemnych. W takim przypadku, celem zapewnienia najefektywniejszego wdrażania tego rodzaju projektów, możliwa jest także realizacja projektów z zastosowaniem odrębnej procedury polegającej na uwzględnieniu możliwości rozliczania wszelkich prac zrealizowanych bezpośrednio przez indywidualnych końcowych odbiorców projektu w oparciu o wystawiane na nich, jako na osoby trzecie rachunki, przy założeniu, że beneficjentem przyznawanej pomocy byłyby jednostki samorządu terytorialnego i że beneficjent sfinansuje 100% wydatków poniesionych przez indywidualnych końcowych odbiorców projektu. Przyjęcie powyższego rozwiązania oznacza, iż rozliczenie projektu następowałoby na podstawie wydatków poniesionych przez osobę trzecią, a nie beneficjenta projektu. W takiej sytuacji własność zakupionych rzeczy (np. urządzeń, instalacji) od początku przysługiwałaby odbiorcom końcowym projektu, a nie beneficjentowi projektu. W celu zachowania m.in. trwałości rezultatów projektu wprowadzone zostanie rozwiązanie polegające m.in. na zawieraniu umów pomiędzy beneficjentem projektu, a odbiorcami końcowymi,

dodaje się zapis w brzmieniu:

Jako element projektu mogą być realizowane działania informacyjno – promocyjne, mające na celu zwiększenie świadomości i wiedzy w społeczeństwie na temat zasobów wodnych, konieczności ich retencjonowania, oszczędzania i racjonalnego wykorzystania (max 15% wydatków kwalifikowalnych w projekcie).

- c) W polu wskaźnik produktu dodano wskaźnik: **PLRO073 Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną (szt.)**
- 3) W działaniu **6.10 Wsparcie kształcenia ogólnego**, w części dotyczącej opisu działania usunięto zapisy odnoszące się do typu projektu B. Zmiana jest konsekwencją zmiany programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, zatwierdzonej przez KE dnia 4.03 br. i przesunięć finansowych z Priorytetu 6 na nowy priorytet 15. W wyniku tego zlikwidowano pierwotnie planowany nabór w ramach typu B.
- 4) W działaniu **6.12 Edukacja - projekty Województwa Małopolskiego**, typ projektu A „Małopolski program wspierania uczniów z syndromem nieadekwatnych osiągnięć”
- a) W części dotyczącej opisu działania, po zapisie w brzmieniu:
Zaplanowano następujące typy wsparcia:
dodaje się zapis w brzmieniu:
Typ A Małopolski program wspierania uczniów
Typ B Koordynacja kształcenia zawodowego
Typ C Małopolski program wsparcia stypendialnego
W ramach typu A i C poprzez 2 uzupełniające się projekty realizowany będzie II etap przedsięwzięcia pn. Małopolski program wspierania uczniów. W ramach typu A wsparcie realizowane będzie przez Województwo Małopolskie w partnerstwie z organami prowadzącymi szkoły podstawowe i jest kontynuacją wsparcia realizowanego w ramach komponentu 2 I etapu przedsięwzięcia. Komponent stypendialny realizowany będzie w projekcie w ramach typu C
- b) W części dotyczącej opisu działania w odniesieniu do typu A, dotychczasowy zapis w brzmieniu:
typ A. Małopolski program wspierania uczniów
Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu: 90 %
Dopuszczalny cross-financing : 15 %
Maksymalny udział wydatków związanych z zakupem mebli, sprzętów i pojazdów (niestanowiących cross financingu) w kosztach bezpośrednich: 15 %
Przedsięwzięcie realizowane w tym typie składa się z dwóch wzajemnie uzupełniających się komponentów:
1a) Programu wsparcia stypendialnego dla uczniów zdolnych i potrzebujących wsparcia ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną (m.in. z rodzin o niskich dochodach lub wielodzietnych lub z samodzielnym rodzicielstwem lub w których członek rodziny doświadcza niepełnosprawności) z wszystkich typów szkół począwszy od klasy II szkoły podstawowej. Dodatkowymi kryteriami wyboru stypendystów będzie obligatoryjnie

odpowiednia średnia arytmetyczna ocen lub udział w konkursach lub olimpiadach przedmiotowych.

1b) Programu wsparcia stypendialnego dla zdolnych uczniów szkół podstawowych z syndromem nieadekwatnych osiągnięć, zdiagnozowanych z wykorzystaniem narzędzi wypracowanych w ramach komponentu 2 i zakwalifikowanych do wsparcia w komponencie 2 (począwszy od klasy II). Dla tej grupy stypendystów zostaną opracowane odrębne kryteria dodatkowe, które będą dotyczyć zaangażowania w pracę nad własnym rozwojem (tj. np. frekwencja na warsztatach w ramach komponentu 2; udział w dodatkowych formach wsparcia w ramach komponentu 2; sukcesy w konkursie organizowanym w ramach komponentu 2; opracowanie indywidualnego planu, określającego kierunki dalszego rozwoju)

2) Przygotowania rozwiązań programowych oraz narzędzi diagnostycznych dotyczących uczniów zdolnych z syndromem nieadekwatnych osiągnięć (SNO), a także wsparcie w tym zakresie kadry szkół i uczniów oraz ich rodziców (komponent realizowany przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w partnerstwie z organami prowadzącymi szkoły). W ramach komponentu przewidziano:

- opracowanie pełnego modelu diagnozy uczniów,
- przeгляд i modyfikację oraz rozbudowanie zestawu narzędzi diagnostycznych, które pozwolą wyłonić uczniów wymagających wsparcia,
- opracowanie programów zajęć dla uczniów.,
- opracowanie programów szkoleń dla nauczycieli,
- szkolenia dla liderów (nauczycieli prowadzących diagnozę i warsztaty w szkołach),
- szkolenia rad pedagogicznych,
- wsparcie szkół i ich uczniów z SNO, poprzez realizację zajęć służących rozwijaniu potencjału, budowaniu motywacji do pracy nad sobą i wdrażających do planowania własnego rozwoju.
- wsparcie rodziców uczniów objętych programem w celu uświadomienia roli rodziny w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień dzieci oraz w budowaniu ich aspiracji edukacyjnych,
- organizację konkursów, umożliwiających zdrową rywalizację i refleksję nad własnym rozwojem,
- organizację forów, służących wymianie doświadczeń i prezentacji osiągnięć oraz budowaniu motywacji do dalszego rozwoju.
- szkolenia dla nauczycieli, psychologów i pedagogów szkół oraz poradni psychologiczno – pedagogicznych, zainteresowanych wykorzystaniem rozwiązań projektowych w regularnej praktyce edukacyjnej.

otrzymuje brzmienie:

typ A. Małopolski program wspierania uczniów

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu: 90 %

Dopuszczalny cross-financing : 15 %

Maksymalny udział wydatków związanych z zakupem mebli, sprzętów i pojazdów (niestanowiących cross financingu) w kosztach bezpośrednich: 15 %

W ramach przedsięwzięcia realizowane będzie wsparcie kadry szkół i uczniów oraz ich rodziców w zakresie aktywizacji potencjału uczniów, którzy nie uzyskują wyników edukacyjnych na miarę swoich możliwości.

W projekcie wykorzystane zostaną przygotowane w ramach przedsięwzięcia pn.: Małopolski program wspierania uczniów (etap I) rozwiązania programowe, scenariusze zajęć oraz narzędzia diagnostyczne dotyczące uczniów zdolnych z syndromem nieadekwatnych osiągnięć (SNO) (model diagnozy uczniów).

W ramach projektu przewidziano kompleksowe wsparcie uczniów, nauczycieli, a także rodziców w kontekście budowania motywacji do rozwoju i nauki, kompetencji uczenia się oraz rozwijania pasji i talentów uczniów z SNO poprzez:

- szkolenia kadry kierowniczej szkół,**
- szkolenia dla liderów (nauczycieli prowadzących diagnozę i warsztaty w szkołach), w tym doradztwo i konsultacje m.in. na etapie diagnozy oraz obserwacje zajęć pod kątem zgodności z założeniami merytoryczno-metodycznymi programów i scenariuszy oraz uzyskiwanych efektów,**
- szkolenia zespołów nauczycieli (rad pedagogicznych),**
- wsparcie osób uczących się z SNO, poprzez diagnozę (badanie przesiewowe i diagnoza pogłębiona), realizację zajęć oraz doradztwo edukacyjno-zawodowe**
- wsparcie rodziców uczniów objętych programem w celu uświadomienia roli rodziny w rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień dzieci oraz w budowaniu ich aspiracji edukacyjnych,**
- organizację konkursów, umożliwiających zdrową rywalizację i refleksję nad własnym rozwojem,**
- organizację forów, służących wymianie doświadczeń i prezentacji osiągnięć oraz budowaniu motywacji do dalszego rozwoju.**

Uczniowie uczestniczący w projekcie będą mogli otrzymać dodatkowe punkty premiujące w ramach rekrutacji do projektu stypendialnego realizowanego przez Departament Edukacji UMWM (projekt realizowany w ramach typu C). Kryteria premiowe będą dotyczyć zaangażowania w zajęcia w projekcie np. systematyczny udział w warsztatach (frekwencja) czy udział w dodatkowych formach wsparcia.

5) W działaniu **6.12 Edukacja - projekty Województwa Małopolskiego**, typ projektu C „Małopolski program wsparcia stypendialnego”

a) W części dotyczącej opisu działania, po zapisie w brzmieniu: *Wartość komponentu dedykowanego zwiększaniu kompetencji merytorycznych w obszarze zdrowia nie może przekroczyć 20% wartości projektu.*

dodaje się zapis w brzmieniu:

Typ C Małopolski program wsparcia stypendialnego

Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu: 90 %

Dopuszczalny cross-financing : 15 %

Maksymalny udział wydatków związanych z zakupem mebli, sprzętów i pojazdów (niestanowiących cross financingu) w kosztach bezpośrednich: 15 %

Wsparcie realizowane w tym typie składa się z dwóch wzajemnie uzupełniających się części:

1a) Programu wsparcia stypendialnego dla uczniów zdolnych i potrzebujących wsparcia ze względu na sytuację społeczno-ekonomiczną (m.in. z rodzin o niskich dochodach lub wielodzietnych lub z samodzielnym rodzicielstwem lub w których członek rodziny doświadcza niepełnosprawności) z wszystkich typów szkół począwszy od klasy II szkoły podstawowej. Dodatkowymi kryteriami wyboru stypendystów będzie obligatoryjnie odpowiednia średnia arytmetyczna ocen lub udział w konkursach lub olimpiadach przedmiotowych.

1b) Programu wsparcia stypendialnego dla zdolnych uczniów szkół podstawowych z syndromem nieadekwatnych osiągnięć, zdiagnozowanych z wykorzystaniem narzędzi wypracowanych w ramach projektu realizowanego w typie A i zakwalifikowanych tam do wsparcia (począwszy od klasy II). Dla tej grupy stypendystów zostaną opracowane odrębne kryteria dodatkowe, które będą dotyczyć zaangażowania w pracę nad własnym rozwojem w projekcie realizowanym w typie A (tj. np. wysoka frekwencja na warsztatach, udział w dodatkowych formach wsparcia; sukcesy w konkursach; opracowanie indywidualnego planu, określającego kierunki dalszego rozwoju).

Projekt realizowany będzie przez Województwo Małopolskie.

6) W działaniu 6.15 Kształcenie osób dorosłych poza systemem popytowym:

- a) W części dotyczącej opisu działania usunięto zapisy odnoszące się do typu projektu A. *Podnoszenie kwalifikacji, kompetencji i walidacji w zakresie zawodów związanych z opieką długoterminową.* Zmiana jest konsekwencją zmiany programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, zatwierdzonej przez KE dnia 4.03 br. i przesunięć finansowych z Priorytetu 6 na nowy priorytet 15. W wyniku tego zlikwidowano pierwotnie planowany nabór w ramach typu B.
- b) W części dotyczącej opisu działania przy nazwie typu A uzupełniono zapis w następujący sposób: *typ A. podnoszenie kwalifikacji, kompetencji i walidacji w zakresie zawodów związanych z opieką długoterminową - **nabór anulowany.***
- c) W części dotyczącej opisu działania w odniesieniu do typu B usunięto zapis: *alokacja na typ B: 5 000 000 Euro*

7) W działaniu 6.36 Wsparcie wychowania przedszkolnego – IIT OPK:

- a) W części dotyczącej opisu działania, zapis w brzmieniu:
Zaplanowano następujące typy wsparcia:
A. podnoszenie jakości edukacji przedszkolnej
B. edukacja włączająca w ośrodkach wychowania przedszkolnego

otrzymuje brzmienie:

Zaplanowano następujące typy wsparcia:

A. podnoszenie jakości edukacji przedszkolnej

B. edukacja włączająca w ośrodkach wychowania przedszkolnego

C. dwujęzyczny maluch

- b) W części dotyczącej opisu działania usuwa się zapisy dotyczące typów A i B i wprowadza się w to miejsce zapis:

Nabory w ramach typu A i B nie są już planowane w związku z tym usunięto opisy wsparcia dla tych typów. Dotychczasowe zapisy zawarte są w wersji SZOP.FEMP.028 obowiązującej od dnia 21-04-2026.

- c) W części dotyczącej opisu działania dodaje się zapis odnoszący się do wprowadzonego typu projektu C w brzmieniu:

W ramach typu C podejmowane będą działania mające na celu wprowadzenie nauczania dwujęzycznego w zakresie języka angielskiego w małopolskich OWP. Celem realizowanych projektów będzie wzrost umiejętności dzieci w wieku przedszkolnym w zakresie praktycznego posługiwania się językiem angielskim.

Wsparcie w tym zakresie dostosowane będzie do indywidualnych potrzeb dzieci.

W projektach będą realizowane następujące działania:

- **przygotowanie wdrożenia programu dwujęzyczności we wspieranym OWP**
- **równoległe do języka ojczystego nauczanie języka angielskiego prowadzone poprzez zabawę, pomoce audiowizualne, naśladownictwo, kontekst sytuacyjny oraz aktywności zespołowe prowadzone w ramach podstawowej opieki i wychowania dzieci w placówkach.**
- **doskonalenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji kadr OWP w zakresie niezbędnym do wprowadzenia nauczania dwujęzycznego w tym w szczególności nauczycieli wychowawców, pedagogów, nauczycieli języków obcych**
- **wsparcie organizacyjne i metodyczne kadry OWP w zakresie prowadzenia nauczania dwujęzycznego**
- **dostosowanie pracy przedszkoli do wprowadzenia nauczania dwujęzycznego w tym m.in.: poprzez zakup wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych**
- **inne działania niezbędne do prowadzenia programu dwujęzyczności w placówce.**

Dopuszczalny cross-financing dla typu C: 15 %

Maksymalny udział wydatków związanych z zakupem wyposażenia, mebli, sprzętów i pojazdów (niestanowiących cross financingu) w kosztach bezpośrednich dla typu C: 20 %

Maksymalna wartość dofinansowania na wsparcia 1 oddziału przedszkolnego to średniorocznie 40 000 zł, a minimalny okres wsparcia oddziału przedszkolnego to 3 lata w przypadku realizacji wsparcia dla dzieci rozpoczynających wychowanie przedszkolne i odpowiednio 2 lub 1 rok w przypadku dzieci kontynuujących to wsparcie.

OWP specjalne (w tym oddziały specjalne) i inne placówki, które prowadzą do segregacji lub utrzymania segregacji jakiegokolwiek grupy defaworyzowanej

i/lub zagrożonej wykluczeniem społecznym, nie będą wspierane w ramach typu C w zakresie infrastruktury i wyposażenia.

- d) Dodatkowo w części dotyczącej opisu działania gdzie wskazano *Warunki ogólne w ramach Działania* usuwa się zapis:

OWP specjalne i inne placówki, które prowadzą do segregacji lub utrzymania segregacji jakiejkolwiek grupy defaworyzowanej i/lub zagrożonej wykluczeniem społecznym, nie będą wspierane w zakresie infrastruktury i wyposażenia.

oraz dodaje się zapis w brzmieniu:

W przypadku nowo tworzonych OWP warunek będzie spełniony również w sytuacji, gdy wnioskodawcą lub partnerem jest podmiot, który w trakcie realizacji projektu zostanie organem prowadzącym OWP objętym wsparciem w projekcie.

- 8) Anulowanie działania **8.8 Pozyskiwanie inwestycji tworzących miejsca pracy.** W związku z przeniesieniem środków z tego działania w całości na inne działania w priorytecie 8., opis działania 8.8 przestał być obowiązujący.

- 9) W działaniu **13.1 Wzmacnianie bezpieczeństwa wodnego:**

- a. W części dotyczącej opisu działania, dotychczasowy zapis w brzmieniu:

Interwencja zostanie skierowana na działania, których celem jest wzmacnianie bezpieczeństwa wodnego poprzez zabezpieczenie działania systemów wodno – kanalizacyjnych oraz poprawę dostępu do wody pitnej na wypadek wystąpienia warunków nadzwyczajnych lub sytuacji o charakterze kryzysowym.

Na potrzeby niniejszego działania przez sytuację o charakterze kryzysowym rozumie się zdarzenia (wywołane siłami natury lub działaniem człowieka), np. klęski żywiołowe, działania wojenne/sabotażowe, awarie techniczne, skażenia, które powodują ograniczenia, odcięcie dostaw wody i/ lub utratę zdolności do odbioru i oczyszczania ścieków.

W ramach działania wspierane będą następujące typy projektów:

Typ A Bezpieczeństwo działania systemów wodno – kanalizacyjnych

Realizowane będą działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa systemów wodno – kanalizacyjnych również na wypadek wystąpienia sytuacji o charakterze kryzysowym mające na celu:

- 1. zapewnienie alternatywnych źródeł wody pitnej dla mieszkańców,*
- 2. zwiększenie pojemności magazynowej wody,*
- 3. zapewnienie czystości i zdatności wody do spożycia,*
- 4. dystrybucję wody poza siecią wodociągową, w tym środki do transportu i dystrybucji wody,*
- 5. zapewnienie awaryjnego zasilania dla infrastruktury wod - kan,*
- 6. zapewnienie ciągłości działania systemów wodno –kanalizacyjnych.*

Działania zaplanowane w projekcie wynikają z analizy zagrożeń oraz diagnozy potrzeb JST w obszarze ciągłości zaopatrzenia mieszkańców w wodę lub zdolności do odbioru i oczyszczania ścieków. Ich realizacja powinna się przyczynić do zabezpieczenia dostępu do zasobów na wypadek wystąpienia sytuacji o charakterze kryzysowym, umożliwiając utrzymanie dostaw wody co najmniej na poziomie zapotrzebowania fizjologicznego przez okres co najmniej 3 dni.

Zapotrzebowanie fizjologiczne – ilość wody, która pokrywa potrzeby niezbędne dla przetrwania ludności, ustalona na poziomie 2,5 dm³/na osobę na dobę.*

**NIK, Informacja o wynikach kontroli (nr ewid. 91/2023/P/23/087/LWR), Zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych*

Realizowane projekty będą musiały wykazać zgodność z obszarami działań wskazanymi w „Programie inwestycyjnym w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” (programie przyjęty w czerwcu 2021 r. przez Ministerstwo Infrastruktury).

Obszary te mają bezpośredni wpływ na zapewnienie wymaganej jakości i bezpieczeństwa wody (14 obszarów działań, podrozdział 4.1.1. Programu).

Ze względu na specyfikę i cel wspieranych inwestycji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego i gotowością operacyjną w warunkach ograniczenia lub braku dostępu do sieci wod – kan oraz infrastruktury energetycznej dopuszcza się zakup urządzeń i środków do transportu wody zasilanych paliwami kopalnymi, które zapewnią wymagany poziom niezawodności, mobilności oraz autonomiczności niezbędny do realizacji zadań w sytuacjach kryzysowych.

Warunek zgodności z Dyrektywą 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. nie ma zastosowania do działań wskazanych jako możliwe do realizacji w typie projektu A. w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa działania systemów kanalizacji i oczyszczania ścieków.

Promowane będą projekty, które w kompleksowy sposób zabezpieczą dostawę wody oraz ciągłość działania infrastruktury w warunkach nadzwyczajnych.

Typ B Rozwój systemów zaopatrzenia w wodę do spożycia

Wspierane będą projekty obejmujące swoim zakresem zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności dostaw wody oraz likwidację niedoborów wody poprzez rozwój systemów ujęć wody, uzdatniania, zaopatrzenia, dostawy i magazynowania wody, tj:

- budowa nowych, przebudowa, rozbudowa lub modernizacja istniejących sieci wodociągowych(wraz z infrastrukturą towarzyszącą), w tym zintegrowanych systemów wodociągowych łączących sąsiednie gminy,*
- tworzenie pierścieniowych układów sieci wodociągowej,*
- budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody wraz z system ochrony, magazyny wody, obiekty techniczne zapewniające bezpieczeństwo zdrowotne,*
- zmniejszenie zużycia wody poprzez ujęcie jej w obieg zamknięty oraz wtórne wykorzystania wody w podmiotach bezpośrednio realizujących zadania związane z gospodarką wodno-ściekową.*

Realizowane projekty będą musiały wykazać zgodność z obszarami działań wskazanymi w „Programie inwestycyjnym w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” przyjętym w czerwcu 2021 r. przez Ministerstwo Infrastruktury,). Obszary te mają bezpośredni wpływ na zapewnienie wymaganej jakości i bezpieczeństwa wody (14 obszarów działań, podrozdział 4.1.1. Programu).

Typ C Rozwój systemów kanalizacji i oczyszczania ścieków

Wspierane będą projekty obejmujące swoim zakresem:

1. budowę, rozbudowę, przebudowę, modernizację zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej niezbędne do spełnienia zobowiązań wynikających z Dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, dalej: Dyrektywa ściekowa)

i/lub

2. budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków komunalnych służące spełnieniu wymagań określonych w Dyrektywie ściekowej wraz z infrastrukturą służącą do przeróbki i zagospodarowania osadów ściekowych

3. poprawę stanu gospodarki ściekowej poza granicami aglomeracji ujętymi w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, tj:

a) budowa, rozbudowa, przebudowa lub modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków* wraz z sieciami kanalizacyjnymi,

b) budowa, rozbudowa, przebudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.

* Lokalna oczyszczalnia ścieków – mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, która nie obsługuje aglomeracji ujętej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych spełniająca jednocześnie warunek minimalnej wydajności równej 50 RLM.

Projekty realizowane poza aglomeracjami muszą być zgodne z polskimi przepisami określającymi wymagania dotyczące odbioru i oczyszczania ścieków oraz być ekonomicznie uzasadnione.

W ramach realizacji kompleksowych projektów gospodarki ściekowej, dopuszczalne jest włączenie do zakresu projektu również innych zadań będących integralną częścią takiego projektu i mających charakter uzupełniający projektu. Mogą to być działania mające na celu:

a) zagospodarowanie osadów ściekowych (m.in. dosuszanie/suszenie, budowa instalacji unieszkodliwiania, przetwarzania osadów ściekowych w celu odzysku surowców chemicznych (w tym biogazu, fosforu, azotu) i ich ponownego wykorzystania (np. dla rolnictwa, rekultywacji gruntów, produkcja kompostu). Niekwalifikowane będą wydatki na działania, których celem będzie przeróbka i zagospodarowanie osadów ściekowych w celu ich komercyjnego wykorzystania,

b) wykorzystanie potencjału energetycznego ścieków i osadów ściekowych do produkcji energii cieplnej, elektrycznej pod warunkiem, że wydatki na infrastrukturę do produkcji tych energii będą wykorzystywane wyłącznie na potrzeby własne wnioskodawcy. Limit: 15% kosztów kwalifikowalnych projektu.

c) zmniejszenie zużycia wody, ujęcia jej w obieg zamknięty oraz wtórne wykorzystania wody w podmiotach bezpośrednio realizujących zadania związane z gospodarką wodno-ściekową.

Warunki dostępowe:

- W przypadku projektów realizowanych na terenach aglomeracji 2-15 tys RLM wsparcie uzyskają inwestycje realizowane w aglomeracjach wskazanych w obowiązującym Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, jako niespełniające wymaganych warunków zgodności z dyrektywą (możliwa weryfikacja na podst. sprawozdania z realizacji KPOŚK najnowszego na dzień składania wniosku, opracowywanego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie);
- wszystkie inwestycje będą realizowane w aglomeracjach z przedziału 2 000 -15 000 RLM oraz poza aglomeracjami. Inwestycje realizowane będą według następującej priorytetyzacji, tj. w kolejności: priorytet 1. aglomeracje w przedziale pomiędzy 10-15 tys. RLM; priorytet 2. aglomeracje pomiędzy 2-10 tys. RLM; priorytet 3. inwestycje poza aglomeracjami.
- w przypadku projektów realizowanych w aglomeracjach od 10 tys. RLM, zastosowane technologie muszą gwarantować osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone standardy oczyszczania w zakresie usuwania biogenów,
- nie jest możliwe wsparcie inwestycji, których zadaniem będzie składowanie komunalnych osadów ściekowych,

- przydomowe oczyszczalnie ścieków stanowią wydatek niekwalifikowalny.
 Dodatkowe warunki dla typów projektów A-C: W przypadku realizacji projektu w ramach typu B lub C obligatoryjnym elementem projektu będą adekwatne i uzasadnione działania wskazane w typie projektu A, mające na celu ochronę i zabezpieczenie wspieranych systemów wodno – kanalizacyjnych w celu zagwarantowania ciągłości działania również w sytuacjach kryzysowych.
 Do wsparcia nie kwalifikują się przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne oraz inne urządzenia indywidualnych użytkowników w przypadku gdy właścicielem nie jest beneficjent lub podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków.
 Typy projektów mogą być łączone, przy czym obligatoryjnym elementem projektu muszą być działania zawarte w typie projektu A.
 Typ projektu A i B jest wdrażany w trybie konkurencyjnym oraz niekonkurencyjnym.
 Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów ujęte zostaną w regulaminie wyboru projektów.

otrzymuje brzmienie:

Interwencja zostanie skierowana na działania, których celem jest wzmocnienie bezpieczeństwa wodnego poprzez zabezpieczenie działania systemów wodno – kanalizacyjnych oraz poprawę dostępu do wody pitnej na wypadek wystąpienia warunków nadzwyczajnych lub sytuacji o charakterze kryzysowym.

Na potrzeby niniejszego działania przez sytuację o charakterze kryzysowym rozumie się zdarzenia (wywołane siłami natury lub działaniem człowieka), np. klęski żywiołowe, działania wojenne/sabotażowe, awarie techniczne, skażenia, które powodują ograniczenia, odcięcie dostaw wody i/ lub utratę zdolności do odbioru i oczyszczania ścieków.

W ramach działania wspierany będzie typ projektu A. Rozwój i bezpieczeństwo działania systemów wodno – ściekowych. W jego zakresie realizowane będą działania w obszarze:

I. Bezpieczeństwa działania systemów wodno – ściekowych

Realizowane będą działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa systemów wodno – ściekowych również na wypadek wystąpienia sytuacji o charakterze kryzysowym mające na celu:

1. zapewnienie alternatywnych źródeł wody pitnej dla mieszkańców,
2. zwiększenie pojemności magazynowej wody,
3. zapewnienie czystości i zdatności wody do spożycia,
4. dystrybucję wody poza siecią wodociągową, w tym środki do transportu i dystrybucji wody,
5. zapewnienie awaryjnego zasilania dla infrastruktury wod - kan,
6. zapewnienie ciągłości działania systemów wodno –kanalizacyjnych.

II. Rozwoju systemów gospodarki wodno - ściekowej, tj:

a) rozwój systemów dostarczania wody, w tym zapewnienie efektywności dostaw wody oraz likwidację jej niedoborów, tj.:

- budowa nowych, przebudowa, rozbudowa lub modernizacja istniejących sieci wodociągowych (wraz z infrastrukturą towarzyszącą), w tym zintegrowanych systemów wodociągowych łączących sąsiednie gminy,
- tworzenie pierścieniowych układów sieci wodociągowej,
- zmniejszenie zużycia wody poprzez ujęcie jej w obieg zamknięty oraz wtórne wykorzystania wody w podmiotach bezpośrednio realizujących zadania związane z gospodarką wodno-ściekową;

b) rozwój systemów kanalizacji i oczyszczania ścieków, tj:

1. budowa, rozbudowa, przebudowa, modernizację zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej niezbędne do spełnienia zobowiązań wynikających z Dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych, dalej: Dyrektywa ściekowa)

i/lub

2. budowa, rozbudowa przebudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych służących spełnieniu wymagań określonych w Dyrektywie ściekowej

3. poprawa stanu gospodarki ściekowej poza granicami aglomeracji ujętymi w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, tj:

- budowa, rozbudowa, przebudowa lub modernizacja lokalnych oczyszczalni ścieków* wraz z sieciami kanalizacyjnymi,**
- budowa, rozbudowa, przebudowa, modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.**

*** Lokalna oczyszczalnia ścieków – mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, która nie obsługuje aglomeracji ujętej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych spełniająca jednocześnie warunek minimalnej wydajności równej 50 RLM.**

Kierunkowe zasady realizacji projektów:

1) Działania zaplanowane w projekcie wynikają z analizy zagrożeń oraz diagnozy potrzeb przeprowadzonej dla całej gminy w obszarze ciągłości zaopatrzenia mieszkańców w wodę lub zdolności do odbioru i oczyszczania ścieków. Ich realizacja powinna się przyczynić do zabezpieczenia dostępu do zasobów na wypadek wystąpienia sytuacji o charakterze kryzysowym, umożliwiając utrzymanie dostaw wody co najmniej na poziomie zapotrzebowania fizjologicznego.

Zapotrzebowanie fizjologiczne – ilość wody, która pokrywa potrzeby niezbędne dla przetrwania ludności, ustalona na poziomie 2,5 dm³/na osobę na dobę*.

***NIK, Informacja o wynikach kontroli (nr ewid. 91/2023/P/23/087/LWR), Zapewnienie bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę w wybranych jednostkach samorządu terytorialnego na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych.**

2) Obligatoryjnym elementem projektu będą adekwatne i uzasadnione działania wskazane w obszarze I. Bezpieczeństwo działania systemów wodno – kanalizacyjnych mające na celu ochronę i zabezpieczenie wspieranych systemów wodno – kanalizacyjnych.

3) Inwestycje w gospodarkę ściekową są kwalifikowalne wyłącznie jako element projektu i nie mogą przekraczać 50% kosztów kwalifikowalnych projektu.

4) Promowane będą projekty, które w kompleksowy sposób zabezpieczą dostawę wody oraz ciągłość działania infrastruktury w warunkach nadzwyczajnych.

5) Realizowane projekty będą musiały wykazać zgodność z obszarami działań wskazanymi w „Programie inwestycyjnym w zakresie poprawy jakości i ograniczenia strat wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi” (programie przyjęty w czerwcu 2021 r. przez Ministerstwo Infrastruktury). Obszary te mają bezpośredni wpływ na zapewnienie wymaganej jakości i bezpieczeństwa wody (14 obszarów działań, podrozdział 4.1.1. Programu).

6) Wszystkie inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej będą realizowane w aglomeracjach z przedziału 2 000 -15 000 RLM oraz poza aglomeracjami. Inwestycje realizowane będą według następującej priorytetyzacji,

tj. w kolejności: priorytet 1. aglomeracje w przedziale pomiędzy 10-15 tys. RLM; priorytet 2. aglomeracje pomiędzy 2-10 tys. RLM; priorytet 3. inwestycje poza aglomeracjami. Inwestycje realizowane w aglomeracjach od co najmniej 15 tys. RLM są niekwalifikowalne.

7) W przypadku projektów realizowanych na terenach aglomeracji 2-15 tys RLM wsparcie uzyskają inwestycje realizowane w aglomeracjach wskazanych w obowiązującym Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, jako niespełniające wymaganych warunków zgodności z dyrektywą (możliwa weryfikacja na podst. sprawozdania z realizacji KPOŚK najnowszego na dzień składania wniosku, opracowywanego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie). Warunek zgodności z Dyrektywą 91/271/EWG nie dotyczy samodzielnych projektów obejmujących działania wskazane w Obszarze I (Bezpieczeństwo działania systemów wodno-kanalizacyjnych).

8) W przypadku projektów realizowanych w aglomeracjach od 10 tys. RLM, zastosowane technologie muszą gwarantować osiągnięcie wymaganych standardów oczyszczania ścieków, w tym podwyższone standardy oczyszczania w zakresie usuwania biogenów.

9) Nie jest możliwe wsparcie inwestycji, których zadaniem będzie składowanie komunalnych osadów ściekowych.

10) Przydomowe oczyszczalnie ścieków stanowią wydatek niekwalifikowalny.

11) Do wsparcia nie kwalifikują się przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne oraz inne urządzenia indywidualnych użytkowników w przypadku gdy właścicielem nie jest beneficjent lub podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków.

12) Ze względu na specyfikę i cel wspieranych inwestycji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego i gotowością operacyjną w warunkach ograniczenia lub braku dostępu do sieci wod – kan oraz infrastruktury energetycznej dopuszcza się zakup urządzeń, środków do transportu wody zasilanych paliwami kopalnymi, które zapewnią wymagany poziom niezawodności, mobilności oraz autonomiczności niezbędny do realizacji zadań w sytuacjach kryzysowych.

13) Stawka kosztów pośrednich wynosi 3% bezpośrednich kosztów kwalifikowalnych projektu.

14) Wnioskodawcami mogącymi brać udział w naborach będą m.in. jednostki samorządu terytorialnego ich związku i stowarzyszenia.

14) Beneficjentem projektu realizowanego w trybie niekonkurencyjnym jest gmina Jodłownik wraz z partnerami. Partnerami mogą być pozostałe podmioty wymienione w sekcji „Typ beneficjenta – szczegółowy”.

15) Dodatkowo dla projektów wdrażanych w trybie konkurencyjnym:

Maksymalna wysokość dofinansowania UE dla projektu wynosi 3 mln zł.

W ramach naboru może zostać złożony nie więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie projektu realizowanego na obszarze danej gminy, niezależnie od podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie.

Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów ujęte zostaną w regulaminie wyboru projektów.

- b. W polu Maksymalny % poziom dofinansowania UE w projekcie – **wprowadza się 75% poziom dofinansowania**
- c. W polu Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + współfinansowanie ze środków

krajowych przyznane beneficjentowi przez właściwą instytucję) wprowadza się **75%** poziom dofinansowania

- d. W polu Minimalny wkład własny beneficjenta wprowadza się wartość **25%**
- e. W polu wskaźnik produktu usunięto wskaźnik **PLRO238 Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej (szt.)**
- f. W polu wskaźnik rezultatu usunięto wskaźnik **PLRR039 Ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania (tony/rok)**

10) W działaniu **13.2 Przywracanie równowagi wodnej na obszarach oddziaływania kopalń:**

- a) W polu opis działania, po zapisie w brzmieniu:

Obligatoryjnym elementem projektu są działania wskazane w działaniu 13.1 typ projektu A., mające na celu zabezpieczenie wspieranych systemów wodno-kanalizacyjnych oraz zapewnienie ich ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych. Dobór adekwatnych działań w zależności od zakresu realizowanego projektu oraz zdiagnozowanych potrzeb danej gminy.

dodaje się zapis w brzmieniu:

- **Wnioskodawcami mogący brać udział w naborach będą m.in. jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia.**
- **Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów ujęte zostaną w regulaminie wyboru projektów.**

- b) W polu wskaźnik produktu dodano wskaźnik: **PROG-FEMPP59 Liczba projektów z zakresu zabezpieczenia i ochrony infrastruktury wodno-kanalizacyjnej przed zagrożeniami wynikającymi z działalności górniczej (szt.)**
- c) W polu wskaźnik produktu usunięto wskaźnik: **PLRO238 Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej (szt.)**
- d) W polu wskaźnik rezultatu usunięto wskaźnik: **PLRR039 Ilość suchej masy komunalnych osadów ściekowych poddawanych procesom przetwarzania (tony/rok)**

11) W działaniu **14.1 Transport dla bezpieczeństwa i gotowości cywilnej:**

- a) W części dotyczącej opisu działania, uzupełniono zapis dotyczący konieczności uzyskania od wojewody opinii potwierdzającej, że zakres obejmującego je działania wpisuje się w założenia POLiOC na lata 2025-2026 oraz Wojewódzkim Planem Zarządzania Kryzysowego, uzupełnia się o wskazanie, że: **Obowiązek uzyskania ww. opinii spoczywa na IZ FEM 2021-2027**
- b) W części dotyczącej opisu działania, typ projektu A. Drogi wojewódzkie dla bezpieczeństwa i gotowości cywilnej:
 - wprowadza się zmiany redakcyjne, tak aby wyraźniej wybrzmiał dwutorowość inwestycji drogowych, tj. albo realizowane są inwestycje zwiększające gotowość

cywilną / ewakuacyjną ludności, albo inwestycje tzw. dual use, czyli wspierające jednocześnie obok gotowości cywilnej, także mobilność wojskową

— dodaje się zapis w brzmieniu: **Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r., "infrastruktura podwójnego zastosowania" oznacza infrastrukturę sieci transportowej, która zaspokaja potrzeby zarówno sektora cywilnego, jak i obronności.**

— dodaje się zapis w brzmieniu: **W przypadku infrastruktury służącej wyłącznie zwiększaniu gotowości cywilnej kwalifikowalne są wyłącznie koszty do poziomu kosztów odpowiadających poziomowi wymogów infrastruktury cywilnej. W przypadku infrastruktury podwójnego zastosowania kwalifikowalne są wyłącznie koszty do poziomu kosztów odpowiadających poziomowi wymogów w zakresie infrastruktury podwójnego zastosowania.**

c) W części dotyczącej opisu działania, typ projektu B. Parkingi typu "parkuj i jedź" dla bezpieczeństwa i gotowości cywilnej dodaje się zapis w brzmieniu: **Maksymalny % poziom dofinansowania UE w typie projektu B. wynosi 50%, jednak nie więcej niż 2,5 mln zł.**

d) Dodatkowo, ze względu na limit znaków, w karcie działania wprowadzono skróty niektórych słów w miejsce ich pełnego brzmienia

12) W działaniu 14.2 Podniesienie poziomu cyberbezpieczeństwa w podmiotach opieki zdrowotnej:

a) W części dotyczącej opisu działania, po zapisie w brzmieniu:

W ramach działania wspierany będzie rozwój infrastruktury cyberbezpieczeństwa w podmiotach opieki zdrowotnej, zapewniający jej pełną interoperacyjność z krajowymi rozwiązaniami.

dodaje się zapis w brzmieniu:

Inwestycja będzie realizowana pod warunkiem uzyskania od wojewody opinii potwierdzającej, że zakres obejmującego je działania wpisuje się w założenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 (oraz jego późniejszymi aktualizacjami) oraz Wojewódzkim Planem Zarządzania Kryzysowego z załącznikami (oraz jego późniejszymi aktualizacjami). Obowiązek uzyskania ww. opinii spoczywa na IZ FEM 2021-2027.

b) W polu *Typ Beneficjenta* – ogólny, dodaje się kategorię: **Instytucje nauki i edukacji**

c) W polu *Typ beneficjenta* – szczegółowy, dodaje się kategorię: **Uczelnie**

d) W polu *Kryteria wyboru projektów*, dodaje się link: **<https://fundusze.malopolska.pl/kryteria>**

13) W działaniu 14.3 Infrastruktura lokalna podwójnego zastosowania dla gotowości cywilnej:

a) W części dotyczącej opisu działania:

Po zapisie w brzmieniu „Obowiązek uzyskania ww. opinii spoczywa na IZ FEM 2021-2027.” dodaje się zapis w brzmieniu:

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r., "infrastruktura podwójnego zastosowania" oznacza infrastrukturę sieci transportowej, która zaspokaja potrzeby zarówno sektora cywilnego, jak i obronności.

- b) w części dotyczącej typu projektu A infrastruktura podwójnego zastosowania w społeczności lokalnej – budowa nowych obiektów (tryb konkurencyjny) zapis w brzmieniu:

W typie projektu A realizowane będą projekty polegające na budowie nowych obiektów, które będą miały podwójne zastosowanie lub budowie nowych obiektów, których celem będzie budowanie gotowości cywilnej.

Możliwa tym samym będzie budowa nowego obiektu, który oprócz podstawowego przeznaczenia będzie pełnił dodatkowo przynajmniej jedną z następujących funkcji:

- 1. centrum gotowości cywilnej służącego m.in. budowaniu kompetencji w zakresie gotowości cywilnej skierowanej do mieszkańców regionu poprzez podnoszenie ich umiejętności w tym zakresie, zapewnieniu gotowości cywilnej działalności OSP i Grup Poszukiwawczo Ratowniczych, zapewnieniu miejsca koordynacji służb ratunkowych działających lokalnie,*
- 2. miejsca doraźnego schronienia,*
- 3. ukrycia,*
- 4. miejsc magazynowych dla składowania strategicznych zapasów;*
- 5. utworzenia miejsca udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i opieki zdrowotnej.*

Maks. wartość dofinansowania UE w typie projektu A : 1 500 000 PLN.

otrzymuje brzmienie:

W typie projektu A realizowane będą projekty polegające na budowie nowych obiektów, które będą miały podwójne zastosowanie lub budowie nowych obiektów, których celem będzie budowanie gotowości cywilnej.

Możliwa tym samym będzie budowa nowego obiektu, który oprócz podstawowego przeznaczenia będzie pełnił dodatkowo przynajmniej jedną z następujących funkcji:

- 1. miejsca doraźnego schronienia,***
- 2. ukrycia,***
- 3. centrum gotowości cywilnej służącego m.in. budowaniu kompetencji w zakresie gotowości cywilnej skierowanej do mieszkańców regionu poprzez podnoszenie ich umiejętności w tym zakresie, zapewnieniu gotowości cywilnej działalności OSP i Grup Poszukiwawczo Ratowniczych, zapewnieniu miejsca koordynacji służb ratunkowych działających lokalnie,***
- 4. miejsc magazynowych do składowania zasobów ochrony ludności, w tym miejsc dla magazynów przeciwpowodziowych,***
- 5. utworzenia miejsca udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i opieki zdrowotnej.***

W typie A projektu nie jest dopuszczona możliwość budowy nowych obiektów, które poprzez swoją podstawową funkcją można zaliczyć do infrastruktury administracji publicznej, opieki, infrastruktury edukacyjnej, ochrony zdrowia lub infrastruktury kultury i turystyki.

Maks. wartość dofinansowania UE w typie projektu A : 1 500 000 PLN.

- c) w części dotyczącej typu projektu B. infrastruktura podwójnego zastosowania w społeczności lokalnej – przebudowa lub rozbudowa istniejących obiektów (tryb konkurencyjny) zapis w brzmieniu:

W typie projektu B realizowane będą projekty polegające na przebudowie lub rozbudowie istniejących obiektów w celu nadania im funkcji podwójnego zastosowania lub w celu budowania gotowości cywilnej.

Możliwa tym samym będzie przebudowa lub rozbudowa istniejącego obiektu, aby oprócz dotychczasowego podstawowego przeznaczenia pełnił dodatkowo przynajmniej jedną z następujących funkcji:

- 1. centrum gotowości cywilnej służącego m.in. budowaniu kompetencji w zakresie gotowości cywilnej skierowanej do mieszkańców regionu poprzez podnoszenie ich umiejętności w tym zakresie, zapewnieniu gotowości cywilnej działalności OSP i Grup Poszukiwawczo Ratowniczych, zapewnieniu miejsca koordynacji służb ratunkowych działających lokalnie,*
- 2. miejsca doraźnego schronienia,*
- 3. ukrycia*
- 4. miejsc magazynowych dla składowania strategicznych zapasów;*
- 5. utworzenia miejsca udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i opieki zdrowotnej.*

Maks. wartość dofinansowania UE w typie projektu B : 300 000 PLN.

otrzymuje brzmienie:

W typie projektu B realizowane będą projekty polegające na przebudowie lub rozbudowie istniejących obiektów w celu nadania im funkcji podwójnego zastosowania lub w celu budowania gotowości cywilnej.

Możliwa tym samym będzie przebudowa lub rozbudowa istniejącego obiektu, aby oprócz dotychczasowego podstawowego przeznaczenia pełnił dodatkowo przynajmniej jedną z następujących funkcji:

- 1. miejsca doraźnego schronienia,***
- 2. ukrycia***
- 3. centrum gotowości cywilnej służącego m.in. budowaniu kompetencji w zakresie gotowości cywilnej skierowanej do mieszkańców regionu poprzez podnoszenie ich umiejętności w tym zakresie, zapewnieniu gotowości cywilnej działalności OSP i Grup Poszukiwawczo Ratowniczych, zapewnieniu miejsca koordynacji służb ratunkowych działających lokalnie,***
- 4. miejsc magazynowych do składowania zasobów ochrony ludności, w tym miejsc dla magazynów przeciwpowodziowych,***
- 5. utworzenia miejsca udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i opieki zdrowotnej***

Maks. wartość dofinansowania UE w typie projektu B: 300 000 PLN.

- d) w części dotyczącej warunków wspólnych dla typu A i B dodaje się zapis o zastosowaniu (jeśli dotyczy) **Rozporządzenia MSWiA z dnia 28 sierpnia 2025r. w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez obowiązane organy ochrony ludności.**

- 14) W działaniu 15.1 **Podnoszenie kompetencji pracodawców oraz ich kadr w obszarach bezpieczeństwa i obrony cywilnej oraz adaptacyjności:**

a. W części dotyczącej opisu działania, dla typu projektu A. Podnoszenie kompetencji pracodawców oraz ich kadr w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, cyberbezpieczeństwa oraz adaptacji do zmian:

1. po tirecie pierwszym dodaje się dodatkowy tiret w brzmieniu:

- **Wsparcie o którym mowa w lit. b) jest obligatoryjne w każdym projekcie.**

2. w obecnym tirecie szóstym dodaje się dodatkowe zdanie:

- *Działania edukacyjne mogą przyjmować formę szkoleń (warsztatów, kursów) lub doradztwa, z tym że ich forma i zakres powinny być dostosowane do typu wspieranej grupy docelowej (przedsiębiorstwa, jednostka samorządu terytorialnego, inne), specyfiki jej działalności i potrzeb. **Doradztwo może stanowić jedynie formę uzupełniającą do przeprowadzanych szkoleń dla danego pracodawcy.***

b. W części dotyczącej opisu działania, dla typu projektu A., zapis w brzmieniu:

Działania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, o których mowa w pkt. b) są realizowane zgodnie z art. 50-52 Ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz rozporządzeń wykonawczych do niej.

otrzymuje brzmienie:

Działania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, o których mowa w lit. b) są realizowane zgodnie z art. 50-52 Ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz rozporządzeń wykonawczych do niej.

15) W działaniu **15.1 Podnoszenie kompetencji pracodawców oraz ich kadr w obszarach bezpieczeństwa i obrony cywilnej oraz adaptacyjności:**

a) W części dotyczącej opisu działania, dla typu projektu B. Wsparcie dla rozwoju umiejętności lub kwalifikacji kadr w zawodach krytycznych z punktu widzenia bezpieczeństwa i obronności, w tirecie pierwszym dodaje się dodatkowe zdanie:

*Działania edukacyjne w typie projektu B, mogą przyjmować formę szkoleń (warsztatów, kursów) lub doradztwa dostosowanego do specyfiki i potrzeb pracodawców i ich kadr. **Doradztwo może stanowić jedynie formę uzupełniającą do przeprowadzanych szkoleń dla danego pracodawcy.***

16) W działaniu **15.2 Zwiększenie odporności i gotowości cywilnej w szkołach:**

a) W części dotyczącej opisu działania, dla typu projektu A. *Podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczniów oraz nauczycieli w zakresie kierunków i zawodów krytycznych z punktu widzenia bezpieczeństwa i obronności oraz technologii podwójnego zastosowania, po zapisie w brzmieniu:*

Maks. udział wydatków związanych z zakupem mebli, sprzętów i pojazdów (niestanowiących cross-financimgu) w kosztach bezpośrednich: 30%

dodaje się zapis w brzmieniu:

W projekcie należy zagwarantować, iż osoby korzystające z danej formy wsparcia nie są oraz nie były wspierane w analogicznym zakresie w ramach innych projektów realizowanych w ramach FEM oraz nie posiadają uprawnień/kompetencji/kwalifikacji pokrywających się z oferowanym wsparciem.

17) W działaniu **15.2 Zwiększenie odporności i gotowości cywilnej w szkołach:**

- a) W części dotyczącej opisu działania, dla typu projektu B Zwiększenie gotowości cywilnej w szkołach i placówkach oświatowych, zapis w brzmieniu:

*Typ B Zwiększenie gotowości cywilnej w szkołach i placówkach oświatowych
Wsparcie skierowane jest do przedszkoli, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz zawodowe (z wył. szkół dla dorosłych).*

W ramach typu B wsparcie polegać będzie na przygotowaniu przede wszystkim uczniów oraz kadry w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych do właściwych reakcji w sytuacjach zagrożeń w tym w zakresie rozpoznawania zagrożeń, zapobieganie im oraz kształtowania odpowiednich zachowań w przypadku ich wystąpienia.

otrzymuje brzmienie:

*Wsparcie skierowane jest do **Ośrodków Wychowania Przedszkolnego (OWP)**, szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz zawodowe (z wył. szkół dla dorosłych **oraz szkół policealnych**). W ramach typu B wsparcie polegać będzie na przygotowaniu kadry oraz uczniów w **OWP**, szkołach i placówkach oświatowych do właściwych reakcji w sytuacjach zagrożeń w tym w zakresie **rozwijania wiedzy na ich temat**, rozpoznawania zagrożeń, zapobieganie im oraz kształtowania odpowiednich zachowań w przypadku ich wystąpienia.*

- b) W części dotyczącej opisu działania, dla typu projektu B Zwiększenie gotowości cywilnej w szkołach i placówkach oświatowych, po ostatnim tirecie dodaje się zapis:

Elementem projektu może być także opracowanie odpowiednich procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych umożliwiających skuteczne nimi zarządzanie w placówce. Wsparcie poprzedzone musi być diagnozą potrzeb każdej ze szkół/placówek/OWP biorących udział w projekcie z uwzględnieniem dotychczasowych działań w obszarze , którego dotyczy projekt. Działania nie mogą powielać dotychczasowych działań ale powinny być ich uzupełnieniem.

- c) W części dotyczącej opisu działania, dla typu projektu B Zwiększenie gotowości cywilnej w szkołach i placówkach oświatowych, po zapisie w brzmieniu:

*Maks. udział wydatków związanych z zakupem mebli, sprzętów i pojazdów (niestanowiących c-f) w kosztach bezpośrednich: 10%
dodaje się zapis:*

Maksymalna kwota dofinansowania w projekcie na 1 OWP/szkołę/placówkę uzależniona jest od liczby uczniów uczących się w danym podmiocie:

Do 100 uczniów – Maksymalna kwota dofinansowania to 50 tys. zł., w przedziale 101-200 uczniów - Maksymalna kwota dofinansowania to 80 tys. zł., w przedziale 201-450 uczniów - Maksymalna kwota dofinansowania to 110 tys. zł., powyżej 450 uczniów – Maksymalna kwota dofinansowania to 150 tys. zł. Jednocześnie maksymalna wartość dofinansowania w projekcie to 600 tys. zł. Maksymalny okres realizacji projektu to 24 miesiące.

- d) W części dotyczącej opisu działania dla warunków ogólnych w ramach działania, dodaje się zapis w brzmieniu: ***Wsparcie rodziców jest możliwe jednak może mieć charakter wyłącznie uzupełniający i powinno być uzasadnione w kontekście wsparcia ich dzieci w sytuacjach kryzysowych.***

18) Tabela finansowa nr 2:

- a) Przesunięcie **1 354 000,00 EUR** z działania 2.26 *Rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury w miastach – ZIT* na działanie:
- 2.28 *Rozwijanie systemu gospodarki wodno-ściekowej - IIT OPK* – **200 000,00 EUR**
 - 2.31 *Wsparcie rozwoju OZE - IIT OPK – dotacja typ A* – **1 154 000,00 EUR**
- b) Przesunięcie **550 000,00 EUR** z działania 1.13 *Wsparcie dla firm we wczesnej fazie rozwoju* na działanie 1.6 *Cyfrowe rozwiązania w e-administracji*, typ projektu A
- c) Przesunięcie **2 500 563,00 EUR** (całość środków) z działania 8.8 *Pozyskiwanie inwestycji tworzących miejsca pracy* oraz **5 599 437,00 EUR** z działania 8.7 *Rozwój firm wspierający sprawiedliwą transformację* na działania:
- 8.11 *Transformacja energetyczna* – **3 900 000,00 EUR**
 - 8.12 *Transformacja transportu* – **4 200 000,00 EUR**

W związku ze wskazywanym powyżej przesunięciem alokacji UE w ww. działaniach zaktualizowano kwoty w polach: *Alokacja ogółem* oraz *Alokacja UE*.